

Planerade analysrapporter

Försäkringskassans avdelning för Analys och prognos producerar olika kunskapsunderlag. Exempelvis tar avdelningen fram statistik, besluts- och ledningsstödsinformation samt utgifts- och ärendevolymprognoser. Avdelningen gör också analyser och utvärderingar av socialförsäkring- en, av dess administration samt av effekter på individer och samhälle. Underlagen används både inom Försäkringskassan och externt av regeringen, expertmyndigheter, forskare och media. Resultaten från utvärderingarna och de fördjupade analyserna presenteras bl.a. i olika former av analysrapporter. I detta dokument beskrivs kortfattat de inplanerade analysrapporterna.

Analysrapporterna har oftast ett av fyra olika publikationsformer. Dessa är: Regeringsuppdrag, Socialförsäkringsrapporter, Korta analyser och PM. Planerade korta analyser redovisas på egen lista.

Rapporterna publiceras löpande på Försäkringskassans hemsida (FK.se) under rubriken *Statistik och analys/publikationer*. I vissa fall publiceras även artiklar i vetenskapliga tidskrifter. Nedan är länken till rapporterna som ligger på Försäkringskassans hemsida.

[Klicka här för att komma till rapporterna](#)

Listan över planerade analysrapporter uppdateras kontinuerligt då bl.a. datum för de egeninitie- rade projekten kan ändras, och nya analyser kan tillkomma. Rubrikerna är satta i ett tidigt skede och kan därför komma att förändras över tid.

Innehållsförteckning

Pågående och beslutade regeringsuppdrag.....	3
Sjukfrånvarons utveckling	3
Indikatorer för den ekonomiska familjepolitiken.....	3
Uppföljning av reformer för mer tydlighet och aktivitet i sjukersättningen och aktivitetsersättningen	3
Uppdrag angående bättre dialog mellan Försäkringskassan och hälso- och sjukvården	4
Pågående egeninitierade analyser	5
Yrke, bransch, sektor och sjukfrånvaro – en fördjupad analys	5
Assistansersättning – analyser av anhöriga som assistenter	5
AFU - kvalitet och effekter i hantering av sjukfrånvaro	6
Utredning kring det förstärkta samarbetet mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen	6
Ökad kunskap för bättre stöd tillbaka från sjukskrivning. Del 2.	6
Felaktiga utbetalningar under 2 000 kronor	7
Aktivitetsersättningens utveckling - fortsatt analys	7
Utvärdering av omorganisationen av Kundcenter (KC)	8
Nya sjukskrivningsprocessen – har grindsvaktsfunktionen försvagats?.....	8
Vad kan RA:s rättsliga uppföljningar samlat säga om rättslig kvalitet och orsaker till brister?.	8
Test och utveckling av verksamhetslogik för Försäkringskassans verksamhetsutveckling	9

Pågående och beslutade regeringsuppdrag

Sjukfrånvarons utveckling

Bakgrund: Försäkringskassan har för femte året i rad fått i uppdrag att beskriva och analysera sjukfrånvarons utveckling. Uppföljning och analys av sjukfrånvarons utveckling är något som efterfrågas bland beslutsfattare, forskare, För-säkringskassan och allmänheten. Uppdraget lyder: Försäkringskassan ska följa upp och analysera sjukfrånvarons utveckling för kvinnor respektive män. I uppföljningen ingår sjukfallens utveckling liksom utvecklingen av sjuk- och aktivitetsersättning. Arbetsförmedlingen ska bistå Försäkringskassan med relevant statistik.

Syfte: Att följa upp och analysera sjukfrånvarons utveckling över tid med fokus på det senaste året.

Kontaktperson: Sofia Bill, 072-517 84 95

Ansvarig chef: Jon Dutrieux

Publicering: 8 juni 2018

Indikatorer för den ekonomiska familjepolitiken

Bakgrund: I regleringsbrevet för 2018 har Försäkringskassan fått i uppdrag att presentera indikatorer för utgiftsområdet Ekonomisk trygghet för familjer och barn samt lämna en analys av utvecklingen av de mest centrala indikatorerna. Försäkringskassan ska vidareutveckla indikatorer som syftar till att följa upp hur den ekonomiska familjepolitiken bidrar till ett jämställt föräldraskap.

Syfte: Syftet är att Socialdepartementet och Försäkringskassans ledning ska kunna följa och förstå utvecklingen av den ekonomiska familjepolitiken och dess betydelse för grupper av barnhus-håll.

Kontaktperson: Hanna Hultin, 072-599 27 52

Ansvarig chef: Jon Dutrieux

Publicering: 15 juni 2018

Uppföljning av reformer för mer tydlighet och aktivitet i sjukersättningen och aktivitetsersättningen

Bakgrund: I regleringsbrevet för 2018 har Försäkringskassan fått i uppdrag att följa upp de bestämmelser om hel sjukersättning från 19 år som trädde i kraft den 1 februari 2017. I redovisningen ska framgå vilka som får aktivitetsersättning respektive hel sjukersättning. Försäkringskassan ska mot bakgrund av övriga delar av reformen redovisa statistik över hur provotid för studier och vilande sjukersättning och aktivitetsersättning vid arbete används. I redovisningen ska ett jämställdhetsperspektiv integreras.

Syfte: Syftet är att Socialdepartementet och Försäkringskassans ledning ska kunna följa och förstå konsekvenserna av regelförändringen om hel sjukersättning från 19 år samt hur nyttjandet av vilande sjukersättning och aktivitetsersättning utvecklas över tid.

Kontaktperson: Henrik Lindholm

Ansvarig chef: Hanna Larheden

Publicering: 23 februari 2019

Uppdrag angående bättre dialog mellan Försäkringskassan och hälso- och sjukvården

Bakgrund: Regeringen ger Socialstyrelsen och Försäkringskassan i uppdrag att verka för att samarbetet och dialogen mellan Försäkringskassan och hälso- och sjukvården förbättras när det gäller sjukskrivningsprocessen och läkarintygen. I uppdraget ingår att skapa samsyn om parternas förutsättningar vad gäller kompetens, möjligheter inom gällande lagstiftning och mål inklusive Försäkringskassans behov av underlag respektive landstingens faktiska förutsättningar att leverera sådana underlag och att bistå i sjukskrivningsprocessen. Uppdraget ska bidra till en konstruktiv dialog mellan representanter för hälso- och sjukvården, inklusive läkarkåren, och Försäkringskassan och en samsyn om hur en effektiv sjukskrivningsprocess säkerställs. Uppdraget ska genomföras i samråd med Läkarförbundet, Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och landstingen.

Syfte: Inom ramen för uppdraget ska myndigheterna fördjupa analysen av det faktiska behovet av kompletteringar av inlämnade läkarintyg, inklusive eventuell förekomst av omotiverade kompletteringar. Vidare ska analysen av förekommande skillnader mellan de faktiska sjukskrivningstiderna och rekommendationerna i det försäkringsmedicinska beslutsstödet fördjupas. Förekomsten av samsjuklighet bör särskilt uppmärksammas. Slutligen ska myndigheterna analysera hur Försäkringsmedicinskt beslutsstöd kan bidra till en bättre kommunikation mellan Försäkringskassan och hälso- och sjukvården samt lämna förslag till hur beslutsstödet kan utvecklas.

Kontaktperson: Matilde Millares, 072-581 74 46

Ansvarig chef: Hanna Larheden

Publicering: slutrapportering juni 2019, delrapportering juni 2018

Pågående egeninitierade analyser

Yrke, bransch, sektor och sjukfrånvaro – en fördjupad analys

Bakgrund: I november 2016 publicerades ny sjukfrånvarostatistik uppdelat på branscher och sektorer i syfte att ge olika aktörer på arbetsmarknaden ökad kunskap för att förebygga ohälsa och underlätta återgång i arbete. Yrke har i tidigare analyser visat sig vara en viktig faktor för att beskriva skillnader i sjukfrånvaro. Försäkringskassan har också lyft fram den tydliga kopplingen som finns mellan yrke och arbetsförhållanden. När också bransch och sektor introduceras som indelningsgrunder i statistiken uppstår frågan vilka skillnader mellan branscher och sektorer som kvarstår när hänsyn tas till yrke. Sådana ytterligare nyanseringar är angelägna både vad gäller startade sjukfall och återgång i arbete i redan pågående sjukfall, vilket möjliggör mer riktade samverkansinsatser mot mer avgränsade delar av arbetsmarknaden.

Syfte: Syftet är att beskriva och analysera betydelse av yrke, bransch och sektor för skillnader i startade sjukfall, sjukfallets längd och återgång i arbete eller övergång till sjukersättning eller aktivitetsersättning. En målsättning är att denna kunskap ska användas vidare i Försäkringskassans samverkan med arbetsmarknadens parter för att nå målet om ett sjukpenningtal på 9,0.

Kontaktperson: Ulrik Lidwall, 070-259 15 37

Ansvarig chef: Caroline Olgart Höglund

Publiceras: maj 2018

Assistansersättning – analyser av anhöriga som assistenter

Bakgrund: Det finns möjligheter för assistentmottagaren att ha anhöriga som assistenter. Detta har värderats högt bland såväl brukare som anhöriga, framför allt bland barn och deras föräldrar. Tidigare studier om anhörigassistans är främst kvalitativa och beskriver en del problematik förknippad med anhörigassistans. Dels är det svårare för brukaren att nå självständighet under ständig närvaro av anhöriga dels kan assistansersättningen komma att utgöra grund för familjeekonomi, vilket riskerar ett ekonomiskt beroende baserat på brukarens situation. De uppgifter som finns hittills tyder på att anhörigassistansen för barn har ökat över tid. År 2017 tillkom data i registren om assistenter och deras relation till brukaren och arbetade timmar vilket ger möjlighet att utför längre analysera anhörigassistansens roll. Det är alltså, efter att data kvalitetssäkrats, möjligt att kvantitativt undersöka fenomenet med anhörigassistans.

Syfte: Syftet med analysen är att beskriva hur assistansmottagarens familjesituation ser ut i förhållande till den som utför assistans, samt att utreda vissa aspekter av hur de anhörigas sociala gradient kan ha betydelse för den assistans brukaren får.

Kontaktperson: Martin Hurtig, 072-583 95 81

Ansvarig chef: Jon Dutrieux

Publicering: juni 2018.

Avdelningen för analys och prognos

Ändringsdatum
2018-05-21Diarienummer
011467-2014
Version**AFU - kvalitet och effekter i hantering av sjukfrånvaro**

Bakgrund: Aktivitetsförmågeutredning – AFU – är en metod för bedömning av arbetsförmåga framtagen vid Försäkringskassan. Nästan 3000 utredningar genomfördes under 2016 och beställningarna ökar kontinuerligt. AP ansvarar för en specifik del i SF:s åtgärdsplan avseende AFU (2016-05-04) som innebär en kvalitetssäkring av AFU genom att ”utvärdera försäkringsutfall och prognostisk validitet”. Analyser kommer att baseras på kvantitativa data för individer som genomgått en AFU mellan januari och juni 2016. En kontrollgrupp ska matchas till AFU-gruppen.

Syfte: Bidra till att AFU utvecklas och att Försäkringskassan ökar precision och kvalitet i bedömningar av arbetsförmåga

Kontaktperson: Margaretha Voss, 076-544 14 55

Ansvarig chef: Jon Dutrieux

Publiceras: En första delrapport publiceras i maj 2018

Utredning kring det förstärkta samarbetet mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen

Bakgrund: Bland de nya regler för sjukförsäkringen som infördes 2008 fanns bl.a. en bortre tidsgräns på två och ett halvt år. Efter att ha passerat den gränsen gick många av de försäkrade in i s.k. gemensam kartläggning med representanter för Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen. Efter det att den bortre tidsgränsen tagits bort är det betydligt färre som kommer till det förstärkta samarbetet. Ca hälften av de som går till det förstärkta samarbetet återvänder till sjukförsäkringen och Försäkringskassan. Aktuella frågor handlar om urval av individer som erbjuds förstärkt samarbete, karaktären på Arbetsförmedlingens insatser, samt de båda organisationers syn på arbetsförmåga. Projektet förväntas kunna ske som ett samarbetsprojekt där SF, AP och Arbetsförmedlingen ansvarar för olika delar.

Syfte: Att bidra till ny kunskap som kan öka effektiviteten i samarbetet, exempelvis genom att bidra till ett mer precist urval av individer som erbjuds förstärkt samarbete.

Kontaktperson: Peje Bengtsson, 070-300 15 15

Ansvarig chef: Hanna Larheden

Publicering: juni 2018

Ökad kunskap för bättre stöd tillbaka från sjukskrivning. Del 2.

Bakgrund: Den här studien är en fortsättning på en tidigare enkätundersökning som Försäkringskassan genomförde för att svara på ett regeringsuppdrag i oktober 2017. Enkätstudien undersökte individers försörjningskälla och sysselsättning fem månader efter att de nekats fortsatt sjukpenning mellan dag 180 och 380 i rehabiliteringskedjan. Svarefrekvensen var låg (34 procent) och visade situationen för ett urval individer fem månader efter att de hade fått avslag eller avslutat sin sjukpenning av en annan anledning i januari 2017. Därför går vi nu vidare och genomför en registerstudie som kommer att ge säkrare och mer heltäckande svar på frågorna i regeringsuppdraget. Studien kommer också att beskriva vad som händer på längre sikt med dem som nekats fortsatt sjukpenning eller av annan anledning avslutat sin sjukpenning dag 180-365.

Syfte: Det övergripande syftet är att ge en mer detaljerad bild vad gäller individernas sysselsättning och försörjning över tid efter avslag på fortsatt sjukpenning mellan dag 180 och dag 365.

Rapporten kommer att ge mer tillförlitliga resultat om vad som händer över tid för den här gruppen och kommer att vara ett viktigt diskussionsunderlag både internt på myndigheten och externt för i synnerhet vår uppdragsgivare i deras arbete med att utforma bättre stöd för enskilda tillbaka från sjukskrivning.

Kontaktperson: Malin Junestav, 072-724 68 59

Ansvarig chef: Hanna Larheden

Publiceras: juni 2018

Felaktiga utbetalningar under 2 000 kronor

Bakgrund: Försäkringskassans ledning vill ha faktaunderlag som beskriver risker och möjliga konsekvenser av den förändrade hanteringen. AP undersöker vilka risker och möjliga konsekvenser beloppsgränsen på 2 000 kronor kan få på handläggningen och allmänhetens uppfattningar samt beteende.

Syfte: De huvudsakliga frågeställningarna som studeras är: Varför infördes beloppsgränsen och vilka överväganden vilar den på? Hur kan beloppsgränsen påverka handläggningen och allmänheten? Vilka fördelar och nackdelar har en beloppsgräns?

Kontaktperson: Johanna Lovén, 072-574 44 68

Ansvarig chef: Hanna Larheden

Publicering: juni 2018

Aktivitetsersättningens utveckling - fortsatt analys

Bakgrund: I juni publicerade Försäkringskassan den analys av aktivitets- och sjukersättningen utveckling som regeringen hade gett myndigheten i uppdrag att genomföra. Tiden för uppdraget var väldigt kort varför inga djupare analyser hanns med. Antalet personer med aktivitetsersättningen har ökat med ungefär 10 procent i genomsnitt per år sedan 2005 och var i februari 2017 knappt 39 000 personer. Detta är en relativt kraftig ökning. Utvecklingen har dock dämpats något den senaste tiden. Den analys som gjordes i regeringsuppdraget ger viss information om varför antalet ökat så kraftigt sedan 2005 men mer kunskap behövs. Med anledning av att allt fler som beviljas aktivitetsersättning vid förlängd skolgång är äldre än tidigare och att ersättningsperioderna blir längre så finns det anledning att närmare analysera i vilken utsträckning ersättning vid förlängd skolgång uppfyller sitt syfte att elever med funktionsnedsättning ska kunna avsluta utbildning på gymnasial nivå.

Syfte: Syftet är att få en tydligare bild varför aktivitetsersättningen har ökat så kraftigt sedan 2005 och vad den avtagande ökningen sen senaste tiden beror på. Fokus i studien är riktat mot gruppen med ersättning vid förlängd skolgång som bör analyseras närmare för att kunna svara både på varför gruppen ökat i antal över tid och i vilken utsträckning ersättning vid förlängd skolgång uppfyller sitt syfte att elever med funktionsnedsättning ska kunna avsluta utbildning på gymnasial nivå. Det finns också behov av mer kunskap om Försäkringskassans respektive skolans roll i samordning och stödinsatser för gruppen med förlängd skolgång.

Avdelningen för analys och prognos

Ändringsdatum
2018-05-21Diarienummer
011467-2014
Version*Kontaktperson:* Cecilia Eek, 072-583 92 09*Ansvarig chef:* Hanna Larheden*Publicering:* juni 2018**Utvärdering av omorganisationen av Kundcenter (KC)**

Bakgrund: Försäkringskassans styrelse har fattat beslut om att myndigheten ska hålla samman produktionen och att inkommande kundkontakter och handläggning ska integreras. Beslutet innebär att kundcenterverksamheten integreras med förmånsavdelningarna och GF den 1 april 2017. Syftet med utvecklingen är att ge bättre service och att få en mer sammanhållen verksamhet där kapacitet och belastning balanseras på ett bättre sätt, onödig efterfrågan minskas och arbetsmiljön förbättras då Kundcenter har haft utmaningar med personalomsättning, sjukfrånvaro och bristande stabilitet i verksamheten.

Syfte: Mot bakgrund av omläggningen bör en arbetsgrupp inom AP med stöd av andra avdelningar göra en implementeringsuppföljning av den nya organisationen i syfte att mäta de nya arbets sättens påverkan på den rättsliga kvaliteten och huruvida omorganisationen uppnått de förväntade målen/effekterna.

Kontaktperson: Elin Thunman, 072-574 45 09*Ansvarig chef:* Hanna Larheden*Publiceras:* Uppföljningsrapport publiceras i juni 2018.**Nya sjukskrivningsprocessen – har grindsvaktsfunktionen försvagats?**

Bakgrund: Sedan ett antal år tillbaka har SF arbetat med att differentiera handläggningen av sjukförsäkringsärenden. Grundtankarna bakom detta handlar om att inte lägga de begränsade resurser som finns på fel aktiviteter. Vinsten med en framgångsrik differentiering skulle exempelvis kunna vara snabbare service till de flesta försäkrade, effektivare administration kring arbetsförmågebedömning vid tidsgränserna i rehabiliteringskedjan, samt mer precisa insatser till sjukskrivna med stora behov av samordning. Bl.a. har dock utvärderingar av användande av s.k. förenklade läkarintyg visat att differentieringstanken är svår att förverkliga och att den kan leda till en försämring av Försäkringskassans förmåga att sköta försäkringen på avsett sätt.

Syfte: Att utvärdera om differentieringen i kundflöden medför kvalitetsförluster i Försäkringskassans prövning av rätt till sjukpenning.

Kontaktperson: Carlos Arreyes, 072-595 93 50*Ansvarig chef:* Jon Dutrieux*Publicering:* augusti 2018**Vad kan RA:s rättsliga uppföljningar samlat säga om rättslig kvalitet och orsaker till brister?**

Bakgrund: Myndighetens rättsavdelning gör årligen ett antal uppföljningar som syftar till att undersöka den rättsliga kvaliteten i beslut. Vid dessa uppföljningar är det vanligt att en relativt stor andel ärenden inte kan följas upp då det saknas tillräckligt underlag i akten för att kunna ta ställning. En tänkbar förklaring till detta kan vara bristande dokumentation men också att inte tillräckligt underlag

Avdelningen för analys och prognos

Ändringsdatum
2018-05-21Diarienummer
011467-2014
Version

har samlats in. I de fall där det finns tillräckligt med underlag är det inte allt för sällan som de som granskar ärendena kommer till en annan bedömning än den som ursprungligen bedömt ärendet. I samband med att resultaten från dessa uppföljningar presenteras tas ett antal åtgärder fram som syftar till att förbättra rättssäkerheten i besluten. Uppföljningen undersöker dock inte närmare orsaken till bristerna. Det behövs därför med kunskap om detta.

Syfte: Syftet med analysen är att få kunskap om varför de uppstår brister i rättslig kvalitet avseende beslut. Denna kunskap är tänkt att användas i det utvecklingsarbete som har till syfte att förbättrar rättssäkerheten i de beslut som myndigheten fattar.

Kontaktperson: Pål Wilkens, 072-724 71 40

Ansvarig chef: Jon Dutrieux

Publiceras: augusti 2018

Test och utveckling av verksamhetslogik för Försäkringskassans verksamhetsutveckling

Bakgrund: Utifrån tidigare avrapportering om analyser i verksamhetsutveckling har myndighetsledningen fattat beslut om att pröva verksamhetslogik som modell. Inom ramen för detta uppdrag ska AP testa verksamhetslogik i tre faktiska utvecklingsinsatser. Vi ska dessutom fortsätta utvecklingen och anpassningen av verksamhetslogik till Försäkringskassan.

Verksamhetslogik prövas i följande utvecklingsinsatser: 1) den lagändring som handlar om att ersätta nuvarande stöd vid funktionsnedsättning med två nya ersättningar: omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning), 2) utvecklingsprojektet Råd i handläggning, och 3) utvecklingsprojektet eSID.

AP ska även utvärdera hur arbetet med verksamhetslogik fungerade i de tre utvecklingsinsatserna. Det rör sig om en processutvärdering.

Syfte: Syftet med AP:s uppdrag att pröva och utveckla verksamhetslogik är tvådelat. Dels att förse myndighetens ledning med ett fördjupat underlag för att de ska kunna fatta beslut huruvida verksamhetslogik ska införas som modell eller inte. Dels att skapa förutsättningar att vid ett beslut om att införa verksamhetslogik kunna börja tillämpa en för Försäkringskassan anpassad modell för verksamhetslogik.

Kontaktperson: Sara Johansson, 072-59 59 146

Ansvarig chef: Jon Dutrieux

Publicering: november 2018